

Інновації у
проєктуванні
професійного
становлення
фахівців в
університетському
просторі

Збірник матеріалів конференції

Державний заклад «Південноукраїнський
національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського»

Інновації у проектуванні професійного становлення фахівців в
університетському просторі

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
State institution "South Ukrainian National Pedagogical University
named after K. D. Ushynsky" (Ukraine) Department of Pedagogy
State scientific institution

Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information (Ukraine)
Ivan Zyazyun Institute of Pedagogical and Adult Education of the National Academy of Educational
Sciences of Ukraine (Ukraine)

Southern Scientific Center of the National Academy of Sciences and the Ministry of Education and
Science of Ukraine

Jon Kryange State Pedagogical University (Moldova)

Iliia State University (Georgia)

Higher School of Sports Education (Poland)

INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL
CONFERENCE

**«Innovations in the design of the professional
formation of specialists in the university space»**

Odesa – 2024

Інновації у проектуванні професійного становлення фахівців в
університетському просторі

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського» (Україна)

Кафедра педагогіки

Державна наукова установа

Український інститут науково-технічної експертизи та інформації (Україна)

Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна

НАПН України (Україна)

Південний науковий центр НАН і МОН України

Державний педагогічний університет імені Йона Крянге (Молдова)

Державний університет Іллі (Грузія)

Вища Школа Освіти У Спорти (Польща)

Збірник матеріалів
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«Інновації у проектуванні професійного
становлення фахівців в університетському
просторі»,**

Одеса 2024

**Друкується за рішенням Вченої ради Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Протокол № 17 від 27 червня 2024 року**

Збірник наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції *«Інновації у проектуванні професійного становлення фахівців в університетському просторі»* (Одеса, 20-22 травня 2024 року). Університет Ушинського, 2024. 220с.

Рецензенти:

Доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри філології Одеського національного морського університету
Тетяна Яблонська.

Доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інноваційних технологій та методики навчання природничих дисциплін Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» ***Олександра Ордановська***

процесу навчання природничих дисциплін, зменшуючи фронтальні типи робіт і примножуючи індивідуально-групові форми та методи навчання. Застосування ІКТ підвищує мотивацію до освітньої діяльності, розвиває креативне мислення, дозволяє оптимально розподілити навчальний час.

Література

1. Романишина Л., Шквир О., Казакова Н. Інформаційно-комунікаційні технології в підготовці майбутніх учителів природничих спеціальностей. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2021, №6(110). С.352-359.
2. Юрчук Ю. Ю. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІКТ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ПЕДАГОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ. *Педагогічні науки : зб. наук. Праць*. Херсон : Видавництво ХДУ, 2014. Вип. 65. С. 384-388.

Олена СОЛОВЕЙЧУК

*здобувач (третього) освітньо-наукового рівня,
аспірантка кафедри педагогіки
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
Одеса, Україна*

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ТА ДОДАТКІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Однією з умов вступу України до Європейської когорти є перехід до цифрового суспільства, тому в 2016 році створюється ініціатива «Цифрова аджента України - 2020» [9].

Пріоритетним напрямом даної концепції є цифровізація освіти, яка, на думку розробників, полягала в створенні цифрових робочих місць, побудові комбінованої стратегії розвитку, підвищенні рівня медіаграмотності та розвиток необхідних навичок та компетенцій. Зазначений документ та різкі зміни в організації процесу загальної середньої освіти стають поштовхом для створення концепції Нової української школи [4]. Цей процес породжує зміни в підготовці педагогічних працівників.

Питання використання цифрових інструментів і додатків у професійній діяльності вчителів закладів загальної середньої освіти порушують у своїх дослідженнях такі вчені. Д. Стігліца, Б. Ван Арка, Д. Креїсс, П. Вайл, Дж. Ліклайдера А. Макафі, С. Бреннан, Г. Ткачук, Г. Чмерук, В. Ворнер, Ю. Нікітін, О. Бурбело, І. Бурлаков, В. Ляшенко, О. Вишневський, О. Гудзь, Т. Кагановська, В. Россіхін та Г. Россіхіна.

Підготовка вчителів закладу загальної середньої освіти відбувається у закладах вищої освіти педагогічного спрямування за освітньо-професійними програмами першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівня, де зазначено загальні та професійні компетентності, які визначено в Професійному стандарті за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти» [6, с. 7]. Однією з провідних загальних компетентностей зазначеного документа є інформаційно-цифрова, яка передбачає формування професійних знань, вмінь та навичок за трьома напрямками [3]:

- здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності;
- здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси;

- здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі.

На думку дослідників, О. Полякової[5] та С. Симоненко[8], розвиток інформаційно-цифрової компетентності вчителя залежить від рівня використання ним інформаційних технологій у професійній діяльності. У межах країни запропоновано Типову програму курсів підвищення кваліфікації з розвитку цифрової компетентності, одним з основних модулів якого є використання цифрових інструментів та технологій[7].

Контроль за рівнем володіння інформаційними технологіями вчителів покладається на керівництво закладів загальної середньої освіти та атестаційні комісії [2]. Критерії оцінки рівня цифрової грамотності педагогів визначені у Методичних рекомендаціях щодо формування інформаційно-цифрової компетентності педагогічних працівників [2].

Аналіз методичних рекомендацій[2], професійного стандарту[6], типової програми підвищення кваліфікації[7], а також концепції розвитку цифрових компетентностей [1] дозволяє визначити основні напрямки використання різноманітних цифрових інструментів та додатків у професійній діяльності педагогічного працівника закладу загальної середньої освіти:

1. Цифрові онлайн-платформи для навчання. Використання онлайн сервісів дозволяє організувати ефективний освітній процес, спрощуючи завдання з взаємодії учасників освітнього процесу, оцінювання та зберігання даних. В освітньому процесі поширено використання таких онлайн платформ: Moodle, Google Classroom та Microsoft Teams.

2. Е-портфоліо. Застосування цифрових інструментів (сайт педагога, блог, соціальні мережі, презентації опубліковані в мережі інтернет) для створення та ведення електронних портфоліо допоможе вчителям відстежувати свій

професійний розвиток, зберігати матеріали та документувати свої досягнення.

3. Додатки для організації веб-конференцій та відео зв'язку (Zoom, Skype, Google Meet), які дозволяють проводити віртуальні зустрічі, вебінари та навчальні курси та онлайн-навчання.

4. Освітні додатки та програми, інтерактивні засоби навчання. Використання різноманітних додатків для мобільних пристроїв або комп'ютерів, таких як Kahoot! для вікторин, Quizlet для меморизації матеріалу або Edpuzzle для інтерактивних відеоуроків, допомагає залучати учнів та робити навчання цікавим та ефективним.

5. Цифрові інструменти для співпраці. Створення спільних документів, реалізація проектів в онлайн-режимі за допомогою Google Docs, Microsoft Office Online або Dropbox сприяє спільній роботі та обміну ідеями між вчителями та учнями.

На основі виокремлених напрямків нами було проведено пілотне серед педагогів закладів загальної середньої освіти Чорноморської міської ради. У дослідженні взяло участь 309 респондентів.

Аналізуючи використання педагогічними працівниками в освітньому процесі онлайн-сервісів зауважимо, що переважна більшість - 81,8% респондентів у шкільному просторі застосовують цифрові продукти Google (Meet, Form, Classroom тощо). І лише 15,9% надали перевагу Moodle, 0,3% Microsoft 365 (Teams, Forms, Onedrive тощо).

Переважна більшість педагогів популяризують результати професійної діяльності у таких соціальних мережах: Facebook - 69,6%, Instagram - 24,9%, TikTok - 5,8 %. У форматі відео свої досягнення публікують 44,7% респондентів на масштабній платформі YouTube. 18,1% - не користуються

жодним з перелічених додатків (програм), а власний сайт використовують лише 2,4% педагогів.

Для організації освітнього процесу у закладі загальної середньої освіти педагогічні працівники 77,7% надають перевагу Google Meet, 58,3% - вважають, що Zoom є зручною та популярною програмою для онлайн-навчання. Додаток Microsoft Teams використовують у власній професійній діяльності лише 2,9%, зручним у використанні для 8,1% опитаних виявився Skype.

У професійній діяльності вчителів є чимало унікальних додатків (сервісів) за допомогою яких можна урізноманітнити та покращити освітній процес. Опитування продемонструвало, що респонденти використовують додаткові програми (Canva – 21%, Padlet – 25,2%, Trello – 1%, LearningApps – 43,7%, Kahoot – 20,1%, Google Клас – 85,1%, GeoGebra – 8,8%, інші – 6%). Натомість 7,4% педагогів не користується жодним з перелічених додатків.

Щодо наявності в користуванні педагогічних працівників програм (додатків) для зберігання даних, то лише 1,9% відповіли, що не користуються такими програмами. Натомість, 97,1% надають перевагу Google Диску, 11,3% - зберігають освітні матеріали у хмарному сховищі OneDrive.

Оцінюючи рівень власної цифрової грамотності педагогічні працівники констатували, що на високому рівні опинилися 47,9%, але зазначили найвищий бал – «10» лише 5,8% опитуваних. Достатній рівень цифрової грамотності відмітили 38,5%, задовільний та не задовільний визначили 13,3% та 0,3% відповідно.

Висновки. Отже використання цифрових інструментів може покращити рівень якості освіти в закладах загальної середньої освіти, зробити його більш ефективним та цікавим для учнів, а також підготувати їх до майбутнього у цифровому світі. Використання цифрових інструментів та додатків є

засобом для розвитку інформаційно-цифрової компетентності вчителів та є підґрунтям до засвоєння сучасних методів навчання, сприятимуть професійному зростанню педагогічних працівників. Враховуючи швидкі темпи цифрової трансформації в освіті зокрема, вважаємо за доцільне систематичне підвищення цифрової грамотності педагогів протягом життя

Література

1. Концепція розвитку цифрових компетентностей, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 р. № 167-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#Text>.
2. Методичні рекомендації щодо формування інформаційно-цифрової компетентності педагогічних працівників. Державна установа «Український інститут розвитку освіти». Київ : 2021. 22 с.
3. Міністерство освіти і науки України : офіційний сайт. URL : <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-aktivno-doluchayetsya-do-proyektiv-cifrovoyi-transformaciyi>.
4. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи / упор. Л. Гриневич та ін. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
5. Полякова, Олена Василівна (2022) Information and digital competence of the teacher as a factor in the implementation of the culture of democracy in education V Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Реалізація в дошкільній та початковій освіті принципів демократії: зваженість, обізнаність, досвід», 15 вересня 2022 року, Київ, Україна

6. Про затвердження професійного стандарту за професіями "Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти", "Вчитель закладу загальної середньої освіти", "Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)": затв. наказом Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020р. № 2736-20. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text>

7. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності : наказ МОН України від 10. 12. 2021 р. № 1340. URL : [file:///C:/Users/user/Downloads/61b6fc314f312791981409%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/61b6fc314f312791981409%20(1).pdf).

8. Симоненко С. П. Українська цифрова освіта в умовах цифрової трансформації суспільства : вибір стратегії розвитку. Гілея : зб. наук. праць. 2020. Вип. 153. С. 374–377. URL : <http://gileya.org/download.php?id=221>

9. Цифрова адженда України – 2020 («Цифровий порядок денний» – 2020). Концептуальні засади (версія 1. 0) : проект. Першочергові сфери, ініціативи, проекти «цифровізації» України до 2020 року. 2016. 90 с. URL : <https://ucco.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>.

Ольга СИЧУК

*здобувач (третього) освітньо-наукового рівня,
аспіранка кафедри педагогіки*

*Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»*

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ